

Webinar
03-11-2022

Demensvenlig indretning og hjemlighed

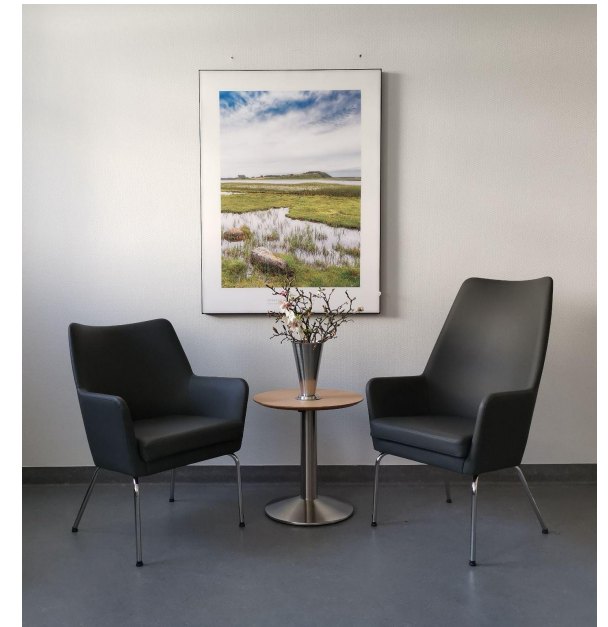

AGENDA for i dag

- Lidt om Sonovision
- Hvilke faktorer påvirker følelsen af hjemlighed?
- Hvad siger evidensen om demensvenlig wayfinding?
- Hvad siger evidensen om tryghedsskabende kunst?
- Hvad er demensvenlige farver?
- Problematikker i fællesarealer
- Nogle eksempler på, hvor det kan gå galt.
- 6 bud til at skabe mere hjemlighed og øget livskvalitet
- Spørgsmål / åben diskussion

Lidt om Sonovision

- Vi har siden 2011 arbejdet med kunst og akustik i pleje- og behandlingsmiljøer.
- Vi arbejder med demensvenlig indretning, wayfinding og helende arkitektur i form af lydabsorberende billeder og skærmvægge med naturmotiver.
- Vores vision er, at skabe mere trygge og fleksible omgivelser i sundheds- og behandlingssektoren.
- Vi baserer vores arbejde på: **evidens, æstetik og praktisk erfaring.**

Først noget om evidens...

Anvisning 263 fra Statens Byggeforskningsinstitut

“Plejeboliger for personer med demens”

1. Hjemlighed og atmosfære.
2. Dagslysets og kunstlysets betydning.
3. At finde vej og at have overskuelige omgivelser.
4. Kontakt til naturen og sansestimulering.
5. Sikkerhed.

[Link til SBI anvisning 263](#)

Hvilke faktorer påvirker følelsen af **hjemlighed**?

1. Psykologiske faktorer

Følelse af anerkendelse, bevaring af ens vaner og værdier. Autonomi, kontrol og mestring.

2. Sociale faktorer

Interaktion og forhold til personale, beboere og pårørende. Kæledyr. Aktiviteter.

3. Det byggede miljø

Det private rum, det offentligt rum, personlige ejendele, teknologi, **arkitektur og indretning**, omgivelser og beliggenhed.

Kilde: The Factors Influencing the Sense of Home in Nursing Homes: A Systematic Review from the Perspective of Residents, 2016

Støj er et omfattende problem på danske plejehjem

En undersøgelse på tre Aarhusianske plejehjem

- Møbler der larmer.
- Tekniklyde og klirren fra køkkenet.
- Lyde fra iPads og mobiltelefoner.
- Høje og pludselige lyde fra andre beboere.

[Sonovision begrænser støj på plejehjem](#)

Tryghedsskabende kunst og positive distraktioner

Undersøgelse blandt 130 patienter på OUH

- Billedmotivet har stor betydning for vores velbefindende.
- Fotografiske afbildninger af kendte landskaber giver os en følelse af ro og gode minder.
- Fotografier med fx vand, sommer, frodig vegetation, dybde - uden mennesker og modernitet.

[Hvilken kunst giver os tryghed: Sonovision forskning på OUH](#)

[Om begrebet positive distraktioner](#)

Det mest populære motiv blandt 130 patienter på OUH

Billeder som pejlemærker for personer med demensudfordringer

Motiver, der fungerer som pejlemærker, og understøtter demensvenlig orientering

- Klare og tydelige motiver.
- Motiver med stærke farver.
- Velkendte motiver, der er lette at identificere og sætte ord på.
- Store billedformater.
- Refleksfri.
- Placeret ved vigtige beslutningssteder.

[Forskning i motiver der understøtter demensvenlig orientering](#)

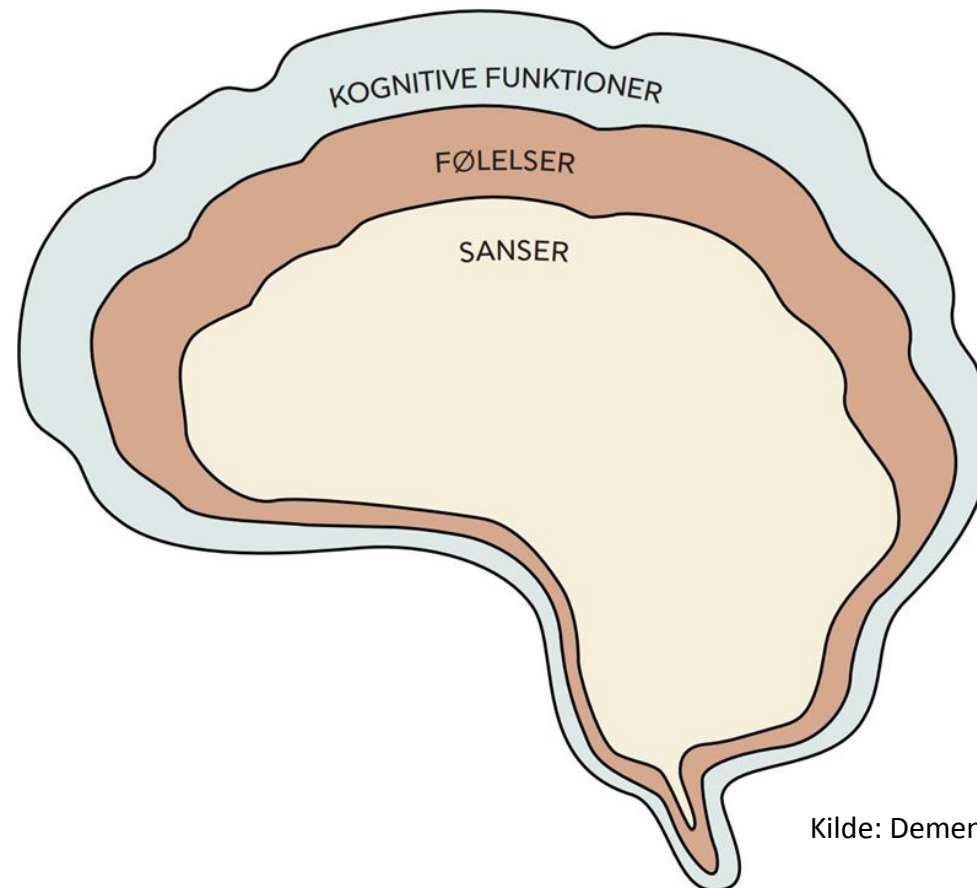
Demensvenlig indretning og farver...

arkitekt
CHARLOTTE
RAHR
sygeplejerske

Hjernens lag

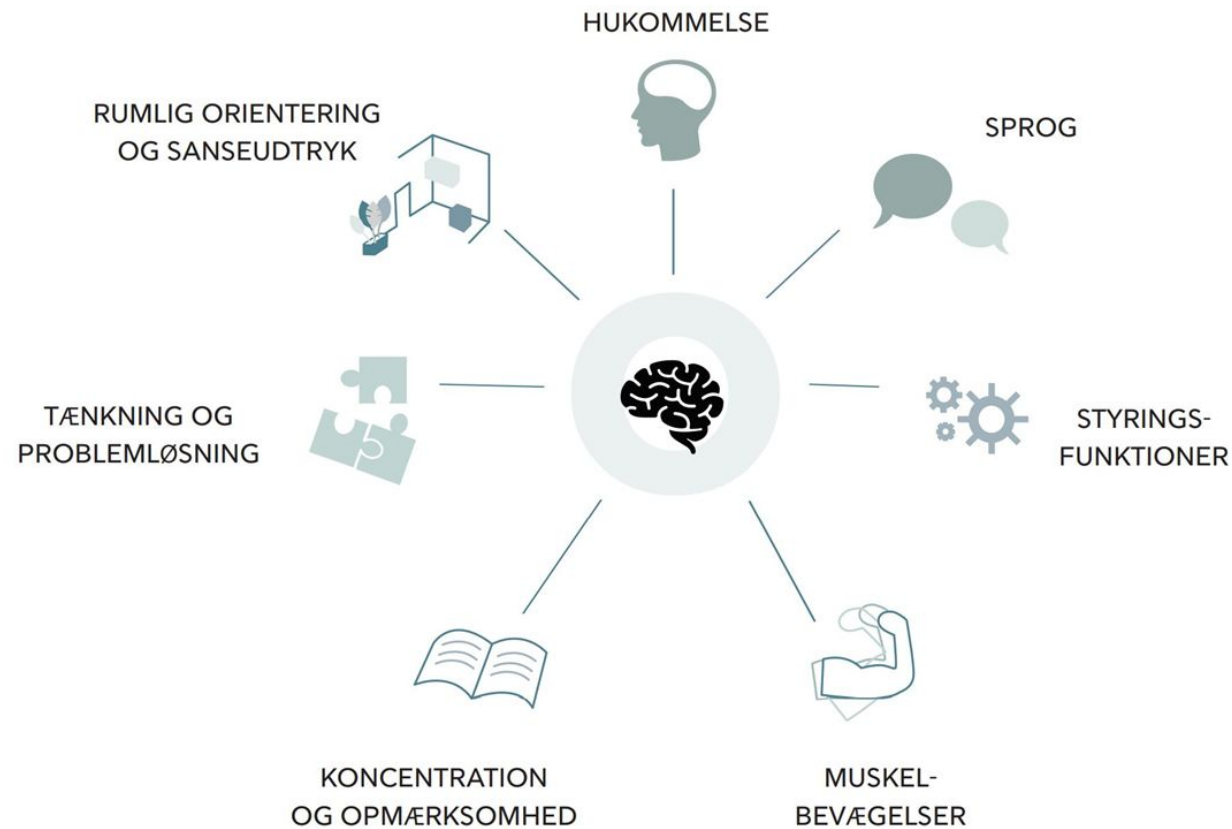
Vær opmærksom på at følelser og sanser er intakte

Kilde: Demensrejseholdet

De kognitive funktioner

Hvordan påvirker sygdommen kognitivt?

Kilde: Demensrejseholdet

Nærvær & relationer er det vigtigste for et værdigt liv

Arkitekturen skal skabe mulighed for dette

Analyse af hvordan mennesker med demens oplever sine omgivelser

Katrine Ertmann & Signe Geel, Speciale i Etnologi

- Omgivelserne som byde op til sanseoplevelser, ro eller aktivitet.
- Afbalanceret med fokus på den personcentreret pleje.
- Fællesskaber/være tæt på fællesskaber.
- At kunne være iagttagende på andre aktiviteter giver også stor meningsfuldhed for personen med demens.
- Oplever fællesskabsfølelsen.
- Hjemlighed er noget man skaber gennem handlinger/aktiviteter

Det typiske plejehjem

Sterilt og hygiejnisk

Danmarks første demens-landsby,
Tornhøjhaven i Aalborg, 2018

Den typiske plejehjemsbolig

Gråt i hvidt

Demensvenligt miljø er kendetegnet ved & har fokus på

- Hjemlighed og genkendelighed, man føler sig velkommen
- Tryghed og sikkerhed fremmes
- Tilpas stimulerende omgivelser, f.eks. ved at minimere uvedkommende stimuli og unødigt støj
- Identiteten understøttes, reminiscens
- Rummenes funktion er tydelig
- Stor synlighed og overskuelighed
- Bevidst valg af farver og kontrastfarver
- Mange ledetråde til at orientere sig efter, f.eks. pictogrammer
- Tilstrækkelig lys, mørke områder undgås
- Let adgang til trygge og stimulerende udearealer

Personlig indretning

Forstærker hjemligheden

Fremmer trivsel hvis:

- De fysiske rammer afspejler den enkelte beboers værdier og kultur.
- Både fællesrum og de private boliger bør tage højde for individuelle indretninger ud fra forskellige beboergrupperes præferencer, livsstile eller kulturelle baggrunde.
- ikke-institutionel indretning generelt vurderes positivt og fører til større trivsel og livskvalitet.
- Hjemlighed forbindes med emotionelt velvære, social interaktion og tryghed.
- Fremstår som et hjem og ligner et miljø, beboerne kan genkende.

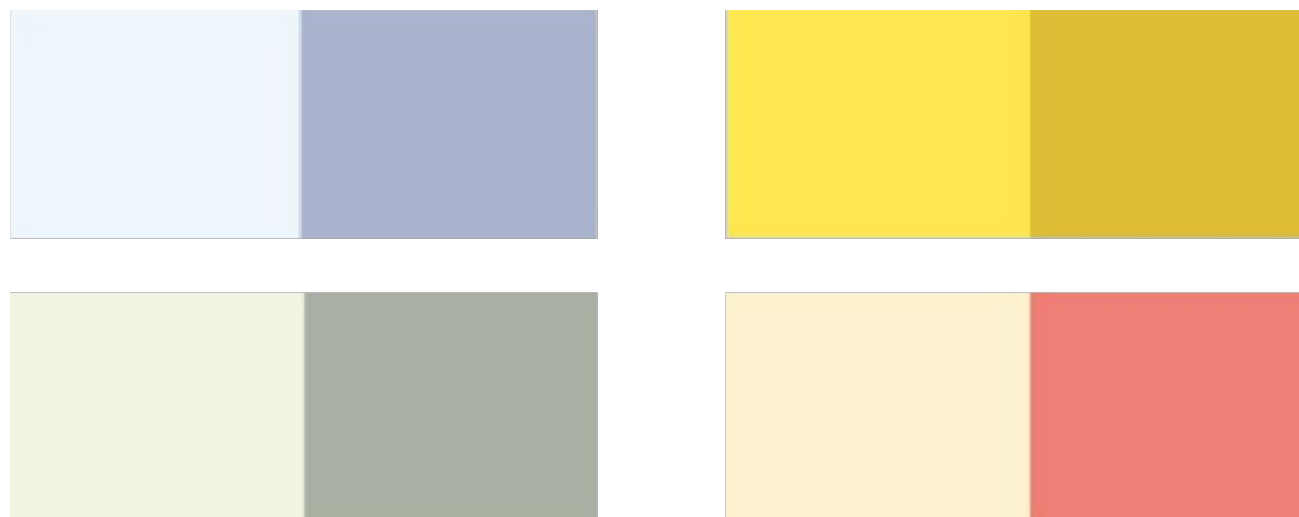
Farver

- Påvirker vores velbefindende
- Tiltrækker opmærksomhed
- Skaber orden og giver øget sikkerhed
- Styrker hukommelsen
- Øger genkendeligheden
- Præger vores værdiforestillinger
- Stimulerer og skaber stemninger
- Skaber dynamik eller passivitet
- Kommunikerer

Lyse farver med LRV: 30

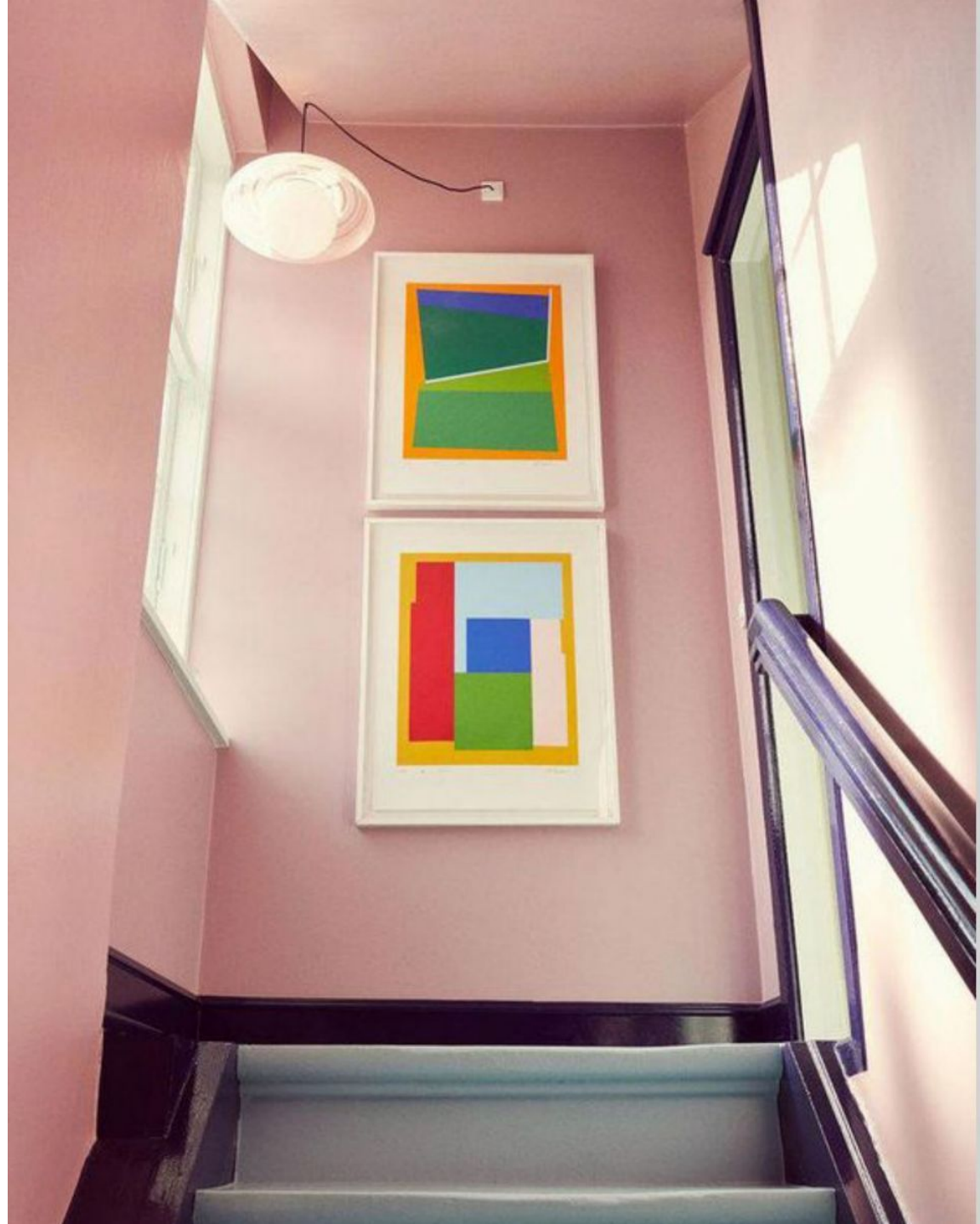
Mennesker med demens registrer farver med lysrefleksionsværdi 30

Den anbefalede kontrast i forhold til væg- og gulvfarver, målt som forskel i lysrefleksionsværdi (LRV) efter NCS-skalaen (NCS står for Natural Color System, se link i højre spalte). Det betyder at dørkarme, døre og fodlister bør have min. 30 forskel i LRV (ca. 0,4 forskel i lyshed) og at farezoner, f.eks. trinforkanter har min. 60 forskel i LRV (ca. 0,75 forskel i lyshed).

Kontraster

Overgange mellem væg, dør, loft, gulv m.m.

Forstærker stemning

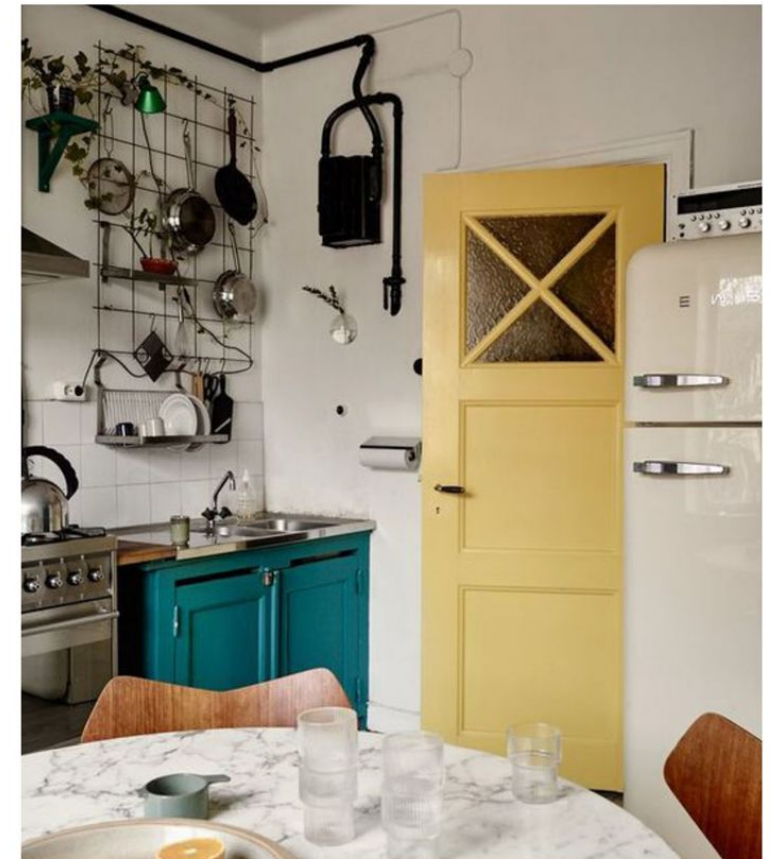
RAHR arkitekter

Farver til orientering

Retningsbestemmes

- Personer med demens kan have vanskeligt ved at orientere sig visuelt pga. deres sygdom kombineret med det aldersbetingede ændrede syn.
- Brug af farver, materialer, tapeter og inventar med farver.
- Understrege et hjemligt præg i indretningen.
- Hvis f.eks. væg/inventar, døre/dørgreb, væg/kontakter osv. har farver eller forskellige materialer, bliver de lettere at finde, hvis de er i kontrast

Spisning

Gør maden mere synlig og indbydende

Et langvarigt forsøg i USA viste, at væskeindtaget steg med helt op til 84 procent ved at udskifte glassene med røde glas, og fødevareindtaget steg med 25 procent for mad serveret på blå tallerkner.

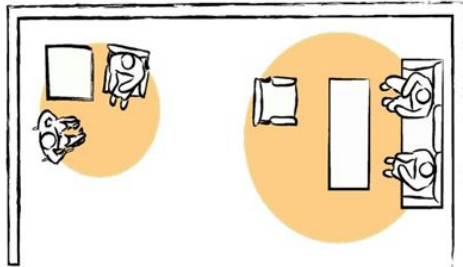
Kilde:

<https://videnskab.dk/krop-sundhed/farvede-tallerkner-faar-demente-til-at-spise-mere>

Fleksible zoneinddelinger i fællesrummet

Mange mennesker med demens er sensitive over for lyde & støj

-Opdele rummet i fleksible opholdszoner.

-Mulighed for, at beboere kan være sig selv, samtidig med at de er en del af fællesskabet.

Mobile åbne reoler med akustikplader.
Inviterer beboer til aktivitet og samtidig afskærmning.

Akutisk og sanselig vægkunst på samme tid.

Brug tvét som et kunstværk, mens det er slukket.

Belysning

Omgivelser med bevidst farve- og lysplanlægning er terapi

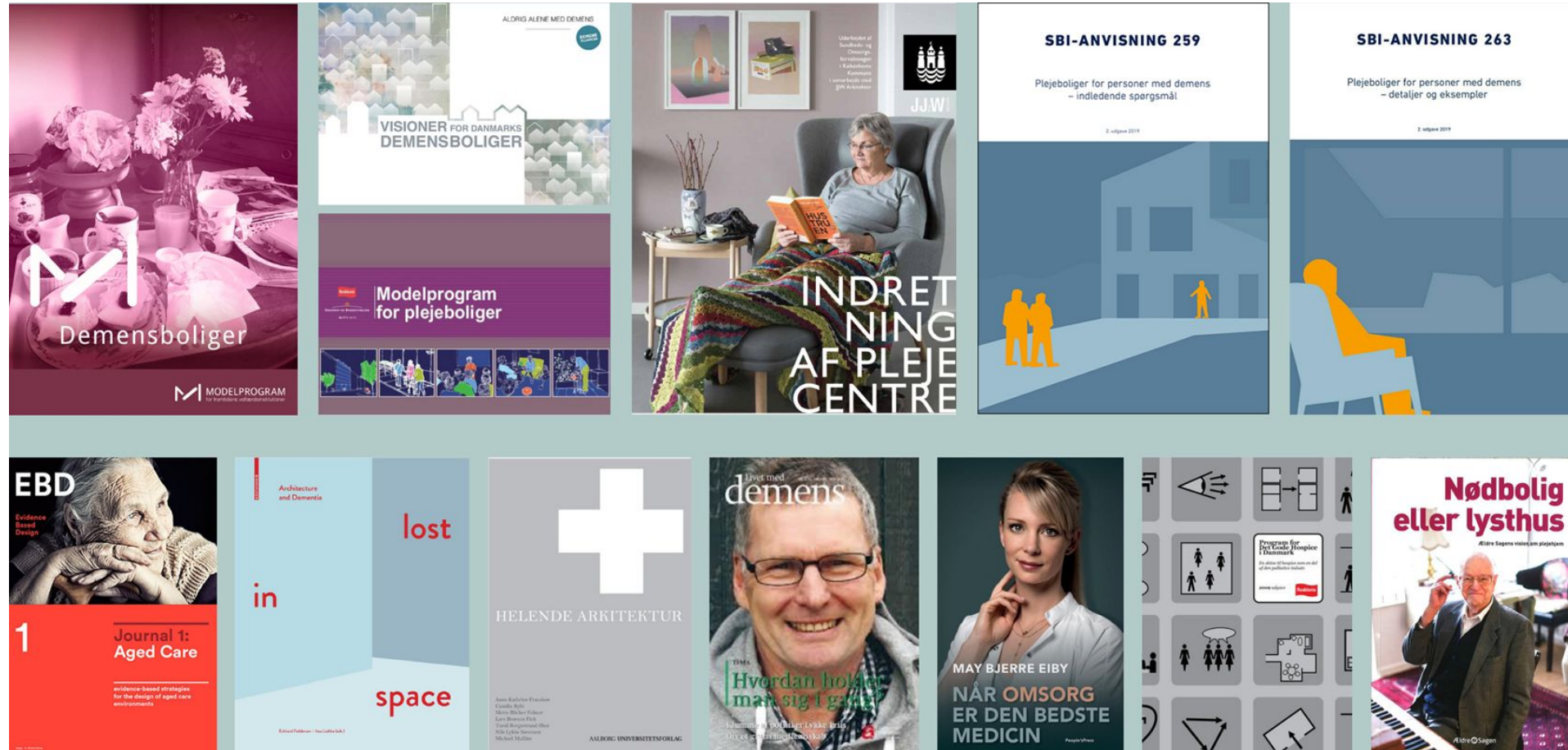

Grønt & sanseligt

Credit Photo : Hugues

Litteratur

Problematikker i fællesarealer

- Mangel på gennemgående æstetik
- Problemer med akustiske og visuelle forstyrrelser
- Mangel på adskillelse mellem arbejdszoner, aktivitetsområder og slappe-af-zoner / sanseområder
- Mangel på fleksibel rumopdeling ift. dagens skiftende aktiviteter og beboernes skiftende behov
- Mangel på udsigt til det grønne

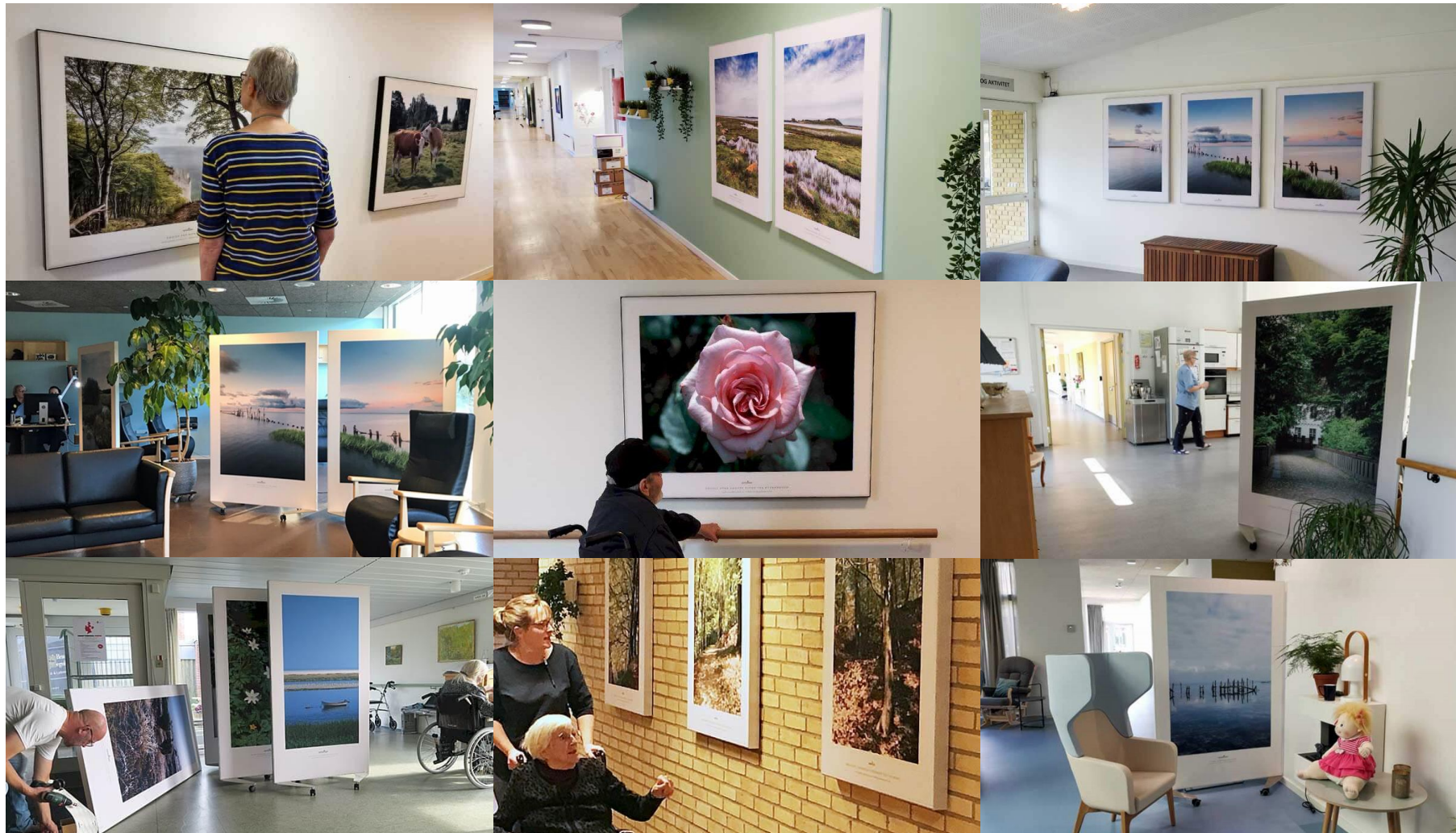
6 bud til at skabe mere hjemlighed og øget livskvalitet

1. Flere, større og sundere stueplanter.
2. Begrænsning af støj, der vandrer i rummene.
3. Bedre og mere fleksibel adskillelse mellem trafik-, arbejds- og opholdsområder.
4. Nemmere adgang til at skabe nye rum-i-rum dagen igennem.
5. Tryghedsskabende kunst.
6. Brugerinddragelse

[Forskning i motiver der understøtter demensvenlig orientering](#)

Eksempler fra Sonovisions verden

Showroom / udstilling i Fredericia og Odense

Taulov, Fredericia

<https://www.sonovision.dk/blog/udstilling-gloria-mundi/>

Dalum, Odense

<https://www.sonovision.dk/blog/udstilling-odense/>

Tilmeld dig vores [nyhedsbrev](#) for at blive opdateret.

Linket findes i chatten :)

Følg os på LinkedIn, Facebook & Instagram

Her deler vi vores viden, spændende nyheder og meget mere...

<https://www.linkedin.com/company/2202489/> (Sonovision ApS)

<https://www.linkedin.com/in/charlotte-rahr-mortensen-212b176/>

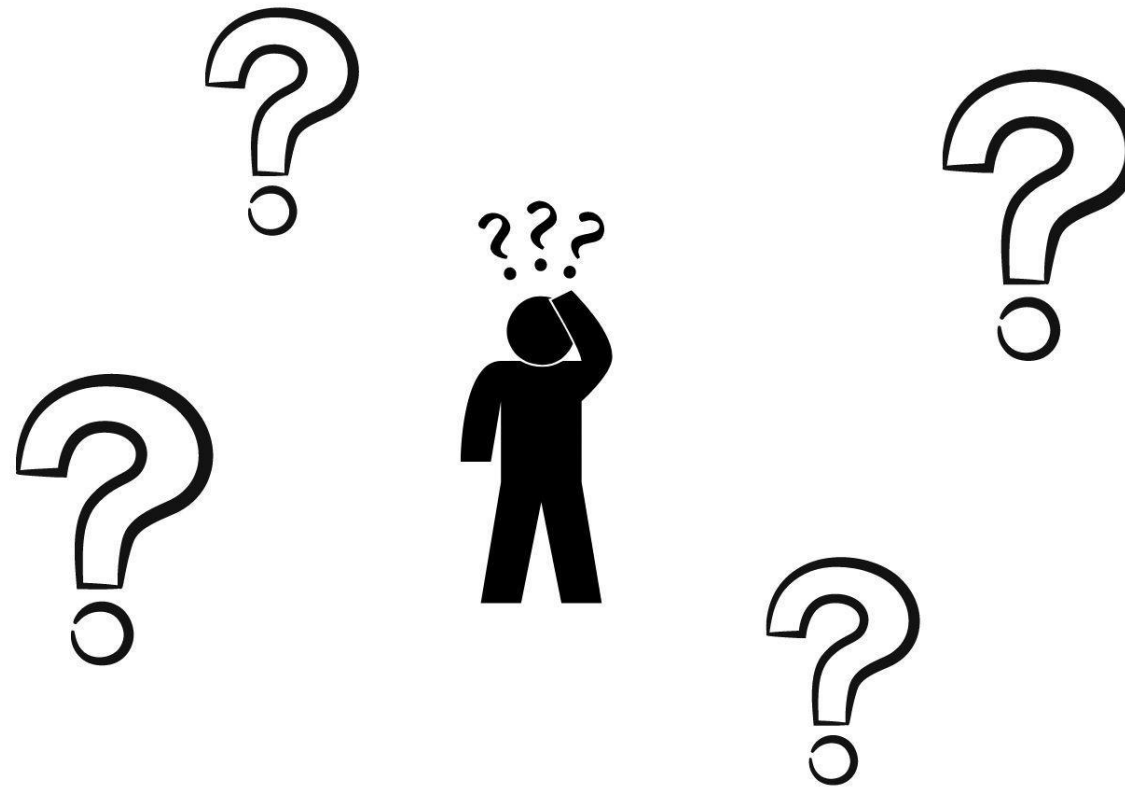
<https://www.facebook.com/sonovisionart>

<https://www.instagram.com/sonovision.art/>

Har du spørsmål?

Spørg løs :)

Tak for i dag

Du er altid velkommen til at kontakte os

Sonovision ApS

Gyldenstenvej 34
DK-5230 Odense M
Telefon: [70 25 55 52](tel:70255552)
E-mail: info@sonovision.dk
CVR: DK33590032
Bankkonto: 59754013734

Mari Böhlig

Partner
Telefon: [26 36 47 11](tel:26364711)
E-mail: mari@sonovision.dk

Karsten Andersen

Partner
Telefon: [40 91 68 50](tel:40916850)
E-mail: karsten@sonovision.dk

arkitekt
CHARLOTTE
RAHR
sygeplejerske

kontakt

RAHR arkitekter
Charlotte Rahr Mortensen,
+45 22 44 54 55
cra@rahrarkitekter.dk

www.sonovision.dk